

VIJFTIEN VRAGEN AAN André de Meijer

Rob Chrispijn
Jodenweg 1, 8385 GP Vledderveen

Chrispijn, R. 2005. Fifteen questions to André de Meijer. *Coolia* 48(2): 92-98.

André de Meijer, a Dutch mycologist working in Brasil, is interviewed about his mycological work.

Wat weten we eigenlijk van elkaar? Weinig. En soms is het ook maar beter om dat zo te houden. Er zijn tenslotte al genoeg diepte-interviews en emo-tv programma's. Nou is binnen een vereniging als de onze de kans op al te persoonlijke ontboezemingen niet groot. Wat ons bindt is de belangstelling voor paddestoelen en die hebben niets van doen met onze zieleroerselen. Toch kan het interessant zijn om te weten wat een ander mens beweegt en wat hem of haar zo aanspreekt in de vele verschijningsvormen van de natuur. Laat ik voor mezelf spreken: ik ben wel nieuwsgierig naar de mycologische achtergronden van mensen die ik tegenkom op een excursie of op de jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst. Daarom heb ik de *Coolia* redactie voorgesteld om zo af en toe een mycoloog 15 vragen voor te leggen. U bent gewaarschuwd!

De eerste naam die me te binnen schoot was die van André de Meijer. Wie zegt u? Omdat hij al jaren in Brazilië woont, zullen niet zo veel mensen hem kennen. Ik kwam zijn naam voor het eerst tegen op een rapport van een paddestoeleninventarisatie in Zeeuws-Vlaanderen. Jaren later ontmoette ik hem in Wageningen toen daar het Europees Mycologisch Congres werd gehouden. Ter gelegenheid van de 40-jarige bruiloft van zijn ouders was André over uit Brazilië. Het bleek dat hij in een plantenkas bivakkeerde als bijverdienste. In deze kas werd hennep veredeld voor medicinale doeleinden. Soms drongen onbekenden 's nachts binnen om verse hennep te stelen. De nachtelijke aanwezigheid van André moest dit verhinderen. Een ongebruikelijke manier van geld verdienen die mij meteen voor hem in nam. Ik keek dat najaar veel rond in Amsterdam in het kader van het boek 'Champignons in de Jordaan'. André besloot om een keer mee te gaan en haalde op begraafplaats Westgaarde een fraai exemplaar van de Harige satijnzwam uit de bosjes. Deze *Entoloma hirtum* is een zeer zeldzame soort met een wollige, roodbruine steelbekleding, die nieuw was voor Amsterdam en sindsdien hier ook niet meer is waargenomen. Zo'n vondst schept een band. Dus af en toe mailen we elkaar, zoals ook nu:

André, misschien kun jij na deze lange inleiding je leven kort samenvatten?

Ik emigreerde in 1978 naar Brazilië. Sinds 1979 verken ik de macrofungi van de zuidelijk gelegen deelstaat Paraná. Tot in 2000 woonde ik in een klein natuurreservaat op de gemeentegrens van Curitiba, de hoofdstad van Paraná. Daarna verbleef ik drie jaar in de heuvels buiten Curitiba. Nu woon ik in een groot natuurreservaat in het kustgebied. Van 1980 tot 1983 was ik in Nederland en speurde naar macrofungi op de Zeeuwsvlaamse geboortegrond. De afgelopen jaren schreef ik artikelen en een boek over paddestoelen in Paraná.

1. Wat was de eerste paddestoel die je bewust zag?

Ik heb uit de kindertijd geen herinnering aan een specifieke soort. We woonden tussen de akkers, met ook enkele sterk bemeste weilanden. Publiek toegankelijk bos ontbrak in de omgeving van IJzendijke en reizen deden we niet. Ik zal toen ongetwijfeld breeksteeltjes, inktzwammen en Weidekringzwammen hebben gezien, maar dat heeft geen blijvende indruk nagelaten. Voor de wilde natuur was in mijn ouderlijk huis niet zo veel belangstelling, wel voor de gebruiksnatuur: mijn moeder was altijd bezig in de tuin en mijn vader was altijd op en tussen de akkers te vinden.

2. Hoe ben je met de mycologie in aanraking gekomen?

In 1974 moest ik een werkstuk produceren voor het eindexamen biologie. De eigenaar van het enige bosje in de omgeving verleende me toestemming tot het regelmatig bezoeken voor de duur van dat schoolonderzoek. Het was een geheimzinnig oord waar vrijwel niemand mocht komen en ik werd meteen verliefd op dat terrein. Het bleek een belangrijke roestplaats te zijn voor ransuilen. Ik bestudeerde daar vogels, zoogdieren, vlinders, hogere planten, mossen en paddestoelen. Voor mossen kreeg ik hulp van mijn biologieleeraar Pieter Roorda van Eysinga, die een groot kenner was. Maar paddestoelen bleken veel problemen op te leveren. Daarom zocht ik contact met het echtpaar Tjallingii en met Kees Bas. De in dit terrein algemene Adonismycena maakte door zijn schoonheid en veronderstelde zeldzaamheid veel indruk op mij. En zo raakte ik gefascineerd door de mycologie. In 1975 werd ik lid van de NMV en begin 1976 nam ik deel aan de microscopiedag voor beginners in het gastvrije huis van Frans en Dien Tjallingii. Meteen daarop kocht ik de microscoop aangeboden in *Coolia* 18 (pag. 56) en met dat toestel werk ik nog steeds.

3. Wat maakte dat je naar Brazilië ging?

In de tijd dat ik op de Hogere Landbouw School zat in Dordrecht vluchtte ik dagelijks de Biesbosch in. Dat kon niet goed gaan en toen ik voor de tweede maal zakte voor het tweede semester moest ik van school af. Ik ging toen wonen in een leefgemeenschap op de grens van de prachtige Schouwse Vroongronden. Kleinschaligheid en meditatie waren belangrijke pijlers binnen die gemeenschap en ik herinner me dat jaar als uitermate fijn en leerzaam. Daarop volgde een stage op een Achterhoeks biodynamisch tuinbouwbedrijf. Niet veel later kwam de uitnodiging van mijn oom en tante in de Braziliaanse deelstaat Mato Grosso do Sul om het daar eens te komen bekijken. Na 7 maanden op hun sojabedrijf te hebben meegedraaid verhuisde ik naar een klein natuurreserveaat in Curitiba en begon daar met paddestoelen.

4. Wat trekt je aan in Brazilië?

Vooraf de ruimte, in letterlijke en figuurlijke zin. Momenteel woon ik erg afgelegen en als ik mijn huis uitstap kan ik de openbare onverharde weg 8 kilometer bewandelen zonder ook maar één woning tegen te komen: de weg is geflankeerd door onafzienbaar woud. In Paraná ben ik de enige die in het wild voorkomende paddestoelen bestudeert, een omstandigheid die me het gevoel geeft nuttig bezig te zijn en niemand 'in de weg' te staan.

5. Vertel iets over je leven in het kleine natuurreserveaat nabij Curitiba.

Curitiba ligt op de hoogvlakte (900 m boven zeeniveau) en heeft een subtropisch klimaat. Dit 50 ha grote reserveaatje, gelegen in de vallei van de Iguaçu rivier, inundeerde zo eens per jaar en mijn woonstee helaas ook regelmatig. Het bos werd gedomineerd door *Sebastiania commersoniana*, een boom uit de Wolfsmelkfamilie die natte voeten goed

verdraagt. Na daar precies één jaar paddestoelen te hebben verzameld en beschreven keerde ik halverwege 1980 naar Nederland terug, omdat ik me toch onvoldoende voorbereid voelde voor die klus en vooral te weinig determinatieliteratuur bezat. Ik heb toen een paar maanden gastvrijheid genoten op het Rijksherbarium, waar de directeur me toestond om exact 1000 pagina's kosteloos te fotokopiëren. Uit nieuwsgierigheid begon ik tegelijkertijd aan een mycologische verkenning van Zeeuws-Vlaanderen. Die zou zich over drie seizoenen gaan uitstrekken, omdat het me 's winters, wonende in Antwerpen, niet gelukte om me als werkend passagier in te schepen voor de terugkeer naar Brazilië.

6. *Je ging Zeeuws-Vlaanderen pas inventariseren toen je daar al niet meer woonde?*

Merkwaardig genoeg werd de nieuwsgierigheid naar de zwammen van mijn geboortegrond pas goed aangewakkerd toen ik in Curitiba met paddestoelen was begonnen. Het grootste deel van de literatuur die ik bezat ging over Centraal-Europese soorten. Ik had tevens het gevoel gekregen een gebied te hebben verlaten wat ik natuurhistorisch maar half kende. De mycologische verkenning van Zeeuws-Vlaanderen heeft dat gevoel weggenomen. Tegelijkertijd was het ook een soort afrekening met het verleden, een afronding van een periode. En achteraf besepte ik pas dat waar ook ter wereld iemand mycologie bedrijft, de kennis van de Noord-Europese soorten toch de basis blijft. Dus in alle opzichten was die inventarisatie het beste wat ik op dat moment had kunnen doen.

7. *Hoe hou jij jezelf in leven en onder welke omstandigheden verricht je mycologisch onderzoek in Brazilië?*

Eerst woonde ik dus vlak bij Curitiba, een stad met anderhalf miljoen inwoners en een universiteit waar men Lilloa heeft, de Flora Neotropica Monographs (waarin vele belangrijke werken van Singer), en Mycologia. Voor andere tijdschriften reisde ik eens per jaar naar het Instituto de Botânica in São Paulo en fotokopieerde daar wat ik het hardst nodig had. In Brazilië heb ik altijd gratis behuizing gehad. Ik ben zuinig op mijn spullen en leef tamelijk sober. Soms verdiende ik wat met ornithologisch onderzoek. Begin jaren negentig verzamelde ik 's winters in dennenplantages in en rondom Curitiba *Suillus luteus* (Bruine ringboleet), *S. granulatus* (Melkboleet) en *S. cothurnatus*, waar ik thuis de hoedhuid afstroopte, ze dan in plakken sneed, droogde en voor US\$ 75 per kilo (drooggewicht) verkocht aan een macrobiotisch restaurant in São Paulo. Dat restaurant sloot, en vanaf 1994 deed ik vertalingen Portugees-Engels. Verdiensten door middel van mycologisch onderzoekswerk had ik enkel in 1992, 1999 en 2001.

In 1992 kocht ik een fototoestel met macrolens en heb in dat jaar in Paraná 500 soorten macrofungi gefotografeerd. Die dia's worden bewaard op het Nationaal Herbarium Nederland in Leiden. Vanaf 1999 verricht ik met tussenpozen consulentschap bij Embrapa Florestas, een federale instelling voor bosbouwkundig onderzoek nabij Curitiba. Inmiddels heb ik een computer, maar geen internetaansluiting, omdat op mijn huidige woonplek geen telefoonnet is. Ik bezoek Curitiba eens per week voor de postbus en internetkwesties en minstens eens in de maand kom ik op de universiteitsbibliotheek. Mijn privé-bibliotheek blijft groeien. Mijn fototoestel met macrolens is drie jaar geleden gestolen, maar mijn microscoop liet men staan. Mijn taken bij Embrapa Florestas bestonden uit het verzamelen en determineren van macrofungi voor de opname in de collectie van fungicultures aldaar. Verder werkte ik voor hen aan een boekje over paddestoelen van het oorspronkelijke bos met *Araucaria angustifolia* (Paraná pine). Het manuscript van dat boekje is nu gereed en er wordt gezocht naar de voor publicatie benodigde financiële middelen.

8. *Wat is de opzet van het boek en voor wie is het bestemd?*

Aanvankelijk was het bedoeld voor een breed publiek, maar tijdens het veldwerk vond ik zoveel nieuwe soorten dat het een boek geworden is voor mycologen met een beknopte inleiding voor natuurbeschermers. Het bestaat grotendeels uit gedetailleerde beschrijvingen van 100 soorten paddestoelen, met voor elke soort een aquarel, geproduceerd door ervaren illustrators. Verder bevat het de namenlijst van alle tot nu toe van Paraná bekende macromyceten.

9. *Waarin verschilt het zoeken naar paddestoelen in Nederland met dat in Brazilië?*

In Nederland is de natuur erg versnipperd. Bij mijn onderzoek in Zeeuws-Vlaanderen moest ik op de fiets en liftend grote afstanden overbruggen om de verschillende terreinen te bezoeken. Hier in Brazilië begint het bos bij mijn achterdeur. Ik heb in Paraná op drie plaatsen gewoond en de mycologisch best geïnventariseerde stukken liggen direct rondom die woningen. Daar komt bij dat je hier het hele jaar door paddestoelen kunt vinden, ook al wordt het in de winter duidelijk minder. Mycologen in Holland hebben een half jaar waarin er buitenshuis op mycologisch gebied zo weinig te beleven valt dat er alle tijd is om heerlijk bij de haard gedetailleerde rapporten te produceren. Die periode ontberen we hier en het is mede daardoor dat men zich hier soms beperkt tot het produceren van soortenlijsten. Wat ook een groot verschil is met Europa is dat je in Paraná weinig mycorrhizapaddestoelen vindt. Alleen in plantages van exotische dennen en eucalyptussen tref je vele – met het plantmateriaal – geïntroduceerde symbionten aan. Met uitzondering van polyporen zijn de meeste macrofungi hier kleine saprotrofe soorten. Dat heeft wel zo zijn voordelen bij het opbergen.

Over het algemeen wordt aangenomen dat tropisch-subtropisch regenwoud paddestoelenrijker is dan bossen in het gematigde klimaat. Als je fungi in het geheel neemt zal dat ongetwijfeld zo zijn, maar als je enkel basidiomyceten beschouwt dan weet ik dat nog zo net niet. Tot nu toe heb ik in Paraná, een gebied vijf maal zo groot als Nederland, 1541 basidiomyceten gevonden. Het Overzicht van de Paddestoelen in Nederland vermeldt er maar liefst 2709. Bij jullie komt een gigantisch aantal soorten mycorrhizapaddestoelen voor, een groep waar we het hier praktisch zonder moeten stellen. Overigens zit ik hier 3000 kilometer bezuiden de equator. Dichterbij de evenaar liggen streken waar de variatie aan bomen en planten veel hoger is dan hier. Het kan zijn dat in dergelijke wouden de rijkdom aan paddestoelen ook groter is.

10. *Beschrijf het gebied waar je nu zit.*

Ik woon op een heuveltop met weiland waarin tot voor kort waterbuffels graasden en dat nu wordt herbebost. Het woud begint overal rondom op minder dan een halve kilometer afstand. De directe omgeving hobbelt tussen zeeniveau en 200 m hoogte en het klimaat is tropisch zonder droogteperiode. Naar het westen kijk ik op de hoogste top van zuidelijk Brazilië, de Paraná Piek van 1900 meter, gelegen in het kustgebergte. Brulapen en toekans hoor ik dagelijks. Ik woon hier inmiddels bijna twee jaar en heb 330 soorten macrofungi en 247 soorten vogels waargenomen. Naar fungi keek ik hier slechts in het eerste jaar; sindsdien wacht ik op een nieuwe verzamelvergunning. Wie belangstelling heeft voor de paddestoelenlijst van dit terrein zal ik die graag toezenden.

In dit tropische laaglandbos zijn, in afnemende volgorde, *Mycena*, *Marasmius* en *Marasmiellus* de soortenrijkste geslachten. Nemen we Paraná in zijn geheel, dus inclusief

de wouden op de koelere hoogvlakte, dan komt *Entoloma* op de tweede plaats. Het aantal onbeschreven soorten is hoog. In de twee *Mycena* publicaties met Maas Geesteranus komen 72 soorten aan bod, waaronder 66 nieuwe. In *Entoloma* ligt het percentage nieuwe soorten vermoedelijk even hoog. Onder de taailingen en ruitertjes ligt dit percentage aanzienlijk lager, met name dankzij de inspanningen van Singer en ook omdat in die genera de vruchtlichamen een wat langere levensduur hebben, hetgeen de kans vergroot dat ze al eens verzameld en beschreven zijn.

11. *Als er bij jou zoveel Mycena's voorkomen, moet het contact met Maas Geesteranus wel heel belangrijk zijn geweest?*

De samenwerking met hem is het beste wat me op het vlak van de mycosystematiek is overkomen. Wat heb ik veel van hem geleerd! Een resultaat is het boekje *Mycenae paranaenses*, bij de KNAW uitgegeven in 1997, met het jaar daarop een aanvullend artikel in *Persoonia*. Zoals ik al zei, *Mycena* is hier in Paraná het soortenrijkste geslacht en ik hanteer beide publicaties dus voortdurend sedert hun verschijnen. De sleutels lopen als een trein en tot mijn voldoening heb ik de afgelopen 7 jaar maar héél weinig aanvullende soorten gevonden. Dat Maas Geesteranus het op 82-jarige leeftijd nog aandurfde om zo'n aanzienlijke klus aan te vangen is een zeldzaam staaltje van heroïek en toewijding geweest. Hij was een no-nonsense man: geen woorden maar daden.

12. *Geef eens een impressie van een mycologische excursie.*

Enige tijd geleden kreeg ik bezoek van een vier man sterk televisieteam dat werkte aan een documentaire over het Atlantische regenwoud. We gingen naar het relatief makkelijk begaanbare bospad dat wordt gebruikt voor natuurbeschermingseducatie, want de heren hadden vergeten hun laarzen mee te nemen. Daar deden we een bijzondere vondst: een vrijwel zwart zwammetje waarvan ik hen kon verzekeren dat het een eerste vondst voor Paraná betrof. Maar dit donkere geval boeide hen slechts matig, want ze lijden aan een soort beroepsdeformatie en kijken uitsluitend met de ogen van tv kijkers. Bij thuiskomst bleek het om *Campanella floridana* Singer te gaan, mogelijk een nieuwe soort voor Brazilië. Daar was ik heel blij mee, maar het televisieteam raakte pas opgewonden bij het ontdekken van twee viriele vruchtlichamen van *Phallus callichrous*. Deze soort heeft een oranje top en een sterk zoete geur. De gleba was al geheel verdwenen, maar er vlogen nog wat kleine wespen rond (geen vliegen!). Een van de televisiemannen interpreteerde de nog intacte, afhangende sluier rond de steel als een condoom. Mij dunkt van een nogal onbetrouwbaar type!

Zelf was ik uitermate verheugd met de vondst van een solitair vruchtlichaam dat deed denken aan een Satijnzwam uit de sectie *Calliderma*. Na microscopisch onderzoek bleek het te gaan om een soort die ik in Paraná slechts twee maal eerder had gevonden. Ze houdt het midden tussen *Dermoloma* en *Camarophyllopsis*, en het betreft vermoedelijk een onbeschreven soort van een nieuw geslacht.

13. *Wat zijn je grootste problemen bij het mycologische werk?*

Zonder universiteitsdiploma, titel en vaste baan ben je voor de meeste Braziliaanse collega's tamelijk onbeduidend en word je genegeerd. Die onmogelijkheid om op basis van gelijkwaardigheid met collega's van gedachten te wisselen ervaar ik als het grootste probleem. Dat sinds 1999 mijn professionele status iets is verbeterd, heb ik te danken aan buitenstaanders, niet aan mycologen. Veel natuurliefhebbers reageerden positief op het

Mycena boek met Maas Geesteranus, maar van Braziliaanse mycologen is nooit een reactie gekomen.

Een groot nadeel is ook dat dit gigantische land een bibliotheek ontbeert waar alle belangrijke mycologische werken aanwezig zijn. Veel tijdschriften ontbreken in geheel Brazilië, om over boeken nog maar te zwijgen. Wat zijn jullie toch goed af met die absolute topbibliotheek in Leiden.

Door een recent aangenomen wet ben ik sinds kort verplicht om mijn privé collectie aan een officiële nationale instantie af te staan. Geen enkel Braziliaans herbarium heeft echter de financiële middelen om me een minimum aan veiligheid te kunnen garanderen. In het bekende Instituto de Botânica kwam regenwater in de mycologische collectiezaal en alle exsiccaten zijn nu beschimmeld.

Omdat ik niet de Braziliaanse nationaliteit bezit, wordt door de nieuwe wetgeving mij de samenwerking met buitenlandse mycologen, waaronder het opsturen van biologisch materiaal, ongekend moeilijk gemaakt. Een ander probleem, dat maar ten dele met mycologie te maken heeft, is het continue gevoel van onveiligheid dat je hier hebt. Er is veel criminaliteit, vooral in de steden. Voor literatuur hebben inbrekers geen belangstelling, maar investeren in ander materiaal is hachelijk!

14. Waar houden Braziliaanse mycologen zich mee bezig?

De meesten bestuderen plantenziekten of zijn actief in de medische of industriële mycologie. Het aantal dat zich bezighoudt met paddestoelen is erg klein. Bij mijn weten heeft Brazilië slechts twee paddestoelenamateurs: ikzelf en een 86-jarige immigrant in de deelstaat Rio Grande do Sul, in dit land mijn meest gewaardeerde collega. Van de professoren, waarvan de meeste jonger zijn dan ik, is er één bezig met buikzwammen, vier met plaatjeszwammen en de rest - de meerderheid - met polyporen. Het merkwaardige in dit land is dat biologen zich het liefst bezighouden met dezelfde groepen, en dus kolossale velden braak laten liggen. Zo heeft Paraná geen enkele bryoloog, slechts één lichenoloog en een handvol algenstudenten die zich allemaal toeleggen op éénzelfde groep (kiezelwieren).

Het meeste contact heb ik daarom met buitenlandse mycologen. En daarvoor is het internet natuurlijk van onschatbare waarde. Ik kon de afgelopen 20 jaar slechts twee keer afreizen naar het vaderland, waar ik een gigantische familie heb. Corresponderen is voor mij dus van groot belang en ik heb gemerkt dat dit geldt voor véél emigranten. Mijn correspondentie verloopt volledig via e-mail. Dat betekent tijdwinst en een enorme kostenbesparing.

15. Ten slotte, wat is op mycologisch gebied jouw grootste wens?

Ik heb een omvangrijk, steeds groeiend manuscript met gedetailleerde beschrijvingen van en sleutels tot alle macrofungi van Paraná, met gegevens over hun habitat, verspreiding en fenologie. Dat manuscript wordt up-to-date gehouden in de computer en ik hoop dat het ooit in zijn geheel gepubliceerd zal kunnen worden.

Enkele publicaties van André de Meijer:

Het Braziliaanse Duumpje heeft geen wipstaart. Het Duumpje, Kwartaalblad van Natuurbeschermingsvereniging West-Zeeuws-Vlaanderen 17(4): 3-10. 1991.

Mycenae paranaenses. Verhandelingen van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Afdeling Natuurkunde, Tweede Sectie (Amsterdam/Oxford/New York/Tokyo) 97: 1-164. 1997. (samen met R.A. Maas Geesteranus).

Further *Mycena*'s from the state of Paraná. *Persoonia* 17(1): 29-46. 1998. (samen met R.A. Maas Geesteranus).

Hydrocyanic acid in mushrooms, with special reference to wild-growing and cultivated edible species. *Deutsche Lebensmittel-Rundschau* (Stuttgart) 95(9): 366-373. 1999. (samen met T. Stijve).

Mycological work in the Brazilian state of Paraná. *Nova Hedwigia* 72(1-2): 105-159. 2001.

BIJNA EEN BLUNDER

Bernhard de Vries
Roerdomplaan 222, 7905 EL Hoogeveen

De Vries, B. 2005. Almost a blunder. *Coolia* 48(2): 98-99.

The author reports on an excursion in a very small forest in very dry circumstances where nevertheless 60 species were found.

Het was al tijden gortdroog weer geweest. De dagen en weken voordat de IVN-excursie naar Altinghorst zou plaatsvinden, op 25 oktober 2003, hadden mij weinig paddestoeligs en veel waardeloos spul opgeleverd. Ik had dus geen hoge pet op van onze aanstaande excursie. Moest ik die arme beginners rondleiden door dor kreupelhout en doornige braamstruiken zonder één sappig champignonnetje? Neen, driewerf neen: ik zou uitwijken naar de beschutting van de boswachterij Ruinen. Daar stonden tenminste Valse hanekammen.

Op de bewuste zaterdagmorgen stonden drie dames op de parkeerplaats die precies wisten wat ze wilden: een piepklein bosje naast Altinghorst bij Drijber; het terrein dat op de uitnodiging stond... Met het gevoel van "Eigen schuld dikke bult" en "Dat wordt dus helemaal niks" reed ik de drukpratende dames naar de plek van hun keuze waar ons een verrassing wachtte. Daar stonden nog acht extra deelnemers vol enthousiasme en met glunderende gezichten op ons te wachten. Ik begon om tijd te rekken met een verhaaltje alsof er niets bijzonders voorgevallen was, maar inwendig kon ik wel door de grond gaan.

De wandeling leidde door het kleine bosje van de familie Van Zegeren waar je nog net niet je benen breekt door verraderlijke bramenstengels direkt naast het oude Altinghorst dat helemaal vergeven is van dat spul. Langzaam gaande probeerde ik iets te vinden wat de mensen toch nog het gevoel zou geven dat er ook nog paddestoelen bestaan.

Het werd een morgen met verrassingen. Wie had daar nou een Bietengordijnzwam (*Cortinarius umbrinolens*) ("Ja, hij ruikt ècht naar rode bieten!") verwacht? Of nog een Roodsteelfluweelboleet (*Boletus chrysenteron*) en een Tengere beukentaailing (*Marasmius setosus*)? Ook vrijwel alle mogelijke houtverteerders waren present. Tegen het eind van de morgen moesten we het aquaduct van het Oude Diepje nog even zien en daar, in de beukenlaan, zagen we mooie Vliegenzwammen, Eekhoortjesbroden en Oesterzwammen (uitgelaten deelnemers!). Het totaal kwam op 60 soorten waarvan een heel klein piezeltje op een rotte gaatjeszwam, ik denk op een oude *Oligoporus*, voor de tweede keer in Nederland werd gevonden: *Protocrea farinosa*. Dankzij de betrokkenheid van de deelnemers werd het een fantastische dag.

Ik schaam mij diep; bijna had ik acht enthousiaste mensen in de kou laten staan.